

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Muzikáře a soudkyň JUDr. Hany Douskové a JUDr. Zdeňky Vlasákové v právní věci žalobců: **a) Technického a zkušebního ústavu stavebního Praha, s.p.**, IČ 00015679, se sídlem Praha 9, Xxx, Prosecká 811/79a, zast. JUDr. Alenou Štumpfovou, advokátkou se sídlem Praha 6, Markétská 1, **b) České republiky – Ministerstva průmyslu a obchodu** se sídlem Praha 1, Na Františku 32, zast. Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových se sídlem Praha 2, Rašínovo nábř. 42, za účasti **J. M.**, nar. xxx, bytem xxx, zast. JUDr. Danielem Honzíkem, advokátem se sídlem Praha 2, Londýnská 674/55, **o nahrazení rozhodnutí pozemkového úřadu podle zákona o půdě**, k odvolání žalobce a) a žalobce b) proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 27.10.2016, č.j. 51C 233/2012-273,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně **s e** ve výrocích I. a IV. **z r u š u j e** a věc se mu v tomto rozsahu vrací k dalšímu řízení.
- II. Ve výroku II. **s e** rozsudek soudu I. stupně **p o t v r z u j e**.
- III. Ve výroku V. **s e m ě n í** tak, že žalobce b) je povinen nahradit účastníku J. M. k rukám zástupce JUDr. Daniela Honzíka náklady řízení ve výši 12.342,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
- IV. Ve výrocích III., VI., a VII. zůstává rozsudek soudu I. stupně nedotčen.

- V. Žalobce b) je povinen nahradit účastníku J. M. k rukám zástupce JUDr. Daniela Honzíka náklady odvolacího řízení ve výši 4.114,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně ve výroku I. zamítl žalobu podanou žalobcem a) s návrhem, aby soud zrušil rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Praha ze dne 21.6.2012, č.j. PÚ 699/91/1, v rozsahu, jímž bylo rozhodnuto, že J. M. je vlastníkem pozemku (dle geometrického plánu č. 1039-13469/2012 ze dne 7.6.2012) podle KN parc. č. xxx (dle PK části parc. č. xxx) v k.ú. Xxx a nahradil rozsudkem, kterým by určil, že J. M. není vlastníkem uvedeného pozemku. Ve výroku II. odmítl žalobu podanou žalobcem b) s návrhem, aby soud zrušil zmíněné rozhodnutí pozemkového úřadu v rozsahu, jímž bylo rozhodnuto, že J. M. je vlastníkem pozemků dle shora označeného geometrického plánu podle KN parc. č. xxx (dle PK části parc. č. xxx) a podle KN parc. č. xxx (podle PK část parc. č. xxx) v k. ú. Xxx a v tomto rozsahu rozhodnutí nahradil rozsudkem, kterým by bylo určeno, že J. M. není vlastníkem uvedených pozemků. Výrokem III. byla nyní již pravomocně zamítnuta žaloba podaná žalobcem c) s návrhem, aby soud zrušil cit. rozhodnutí pozemkového úřadu v rozsahu, jímž bylo rozhodnuto, že J. M. je vlastníkem pozemku podle KN parc. č. xxx (dle PK části parc. č. xxx) v k. ú. Xxx a v tomto rozsahu rozhodnutí nahradil rozsudkem, kterým by bylo určeno, že J. M. není vlastníkem uvedených pozemků. Ve výrocích IV., V. a VI. bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem. Výrokem VII. bylo stanoveno, že po právní moci rozsudku bude žalobci c) navrácen zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč z účtu Obvodního soudu pro Prahu 9.

Soud I. stupně rozhodoval ve věci, o níž dříve rozhodl správní orgán (Ministerstvo zemědělství – Pozemkový úřad Praha shora cit. rozhodnutím) o nárocích uplatněných podle zákona o půdě. Pozemkový úřad rozhodl rozhodnutím ze dne 21.6.2012, že J. M. je vlastníkem označených pozemků v k.ú. Xxx. Předmětné pozemky byly odděleny geometrickým plánem, zadaným pozemkovým úřadem, z původního pozemku dle PK parc. č. xxx a nachází se na nich zeleň. Pozemek dle PK parc. č. xxx v k. ú. Xxx přešel na stát rozhodnutím FO ONV v Praze 9 ze dne 12.3.1964 postupem podle § 5 vládního nařízení č. 15/1959 Sb., a § 11 vyhlášky č. 88/1959 Ú.l. bez stanovení či vyplacení náhrady. Pozemkový úřad dovodil naplnění restitučního titulu dle § 6 odst. 1 písm. o) zákona o půdě. Vzhledem k tomu, že nebyla shledána překážka vydání pozemků ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) zákona o půdě, byly pozemky vydány J. M. jako oprávněnému. Pozemkový úřad jednal s povinnou osobou Technickým a zkušebním ústavem stavebním Praha, s.p., tj. s žalobcem a). Rozhodnutí bylo zasláno na vědomí Ministerstvu průmyslu a obchodu, tj. žalobci b) a Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v.v.i., tj. původně žalobci c), jako subjektům, které získaly části pozemku v rozporu s blokačním ustanovením § 5 odst. 3 zákona o půdě.

Žalobci a), b) a c) podali žaloby podle části páté o.s.ř., s tím, že rozhodnutím pozemkového úřadu byli dotčeni na svých právech. Žalobci a) a b) uvedli, že rozhodnutím bylo dotčeno jejich právo hospodařit s majetkem státu, tedy s označenými pozemky v k. ú. Xxx. Žalobce c) uvedl, že v době, kdy bylo vydáno rozhodnutí pozemkového úřadu, byl zapsán jako vlastník označeného pozemku. Žalobci b) a c) dále namítali, že s nimi nebylo jednáno jako s účastníky řízení před pozemkovým úřadem. Shodně zmínili, že J. M. uplatnil svůj nárok na restituci pozemku dle PK parc. č. xxx v k.ú. Xxx u Ministerstva financí, s tím, že pozemek je zastavěn sídlištěm a byla mu poskytnuta finanční náhrada. Nárok na vydání

předmětného pozemku nebyl řádně uplatněn u pozemkového úřadu, resp. nárok byl uplatněn duplicitně a byl uspokojen finanční náhradou. Soud spojil žaloby podané žalobci a), b) a c) ke společnému projednání. Účastník J. M. navrhoval, aby soud žaloby podané žalobci b) a c) odmítl, protože žalobci nebyli účastníky řízení ve smyslu § 250a odst. 1 o.s.ř. Žalobci b) a c) nebyli účastníky správního řízení, ani povinnými osobami ve smyslu zákona o půdě ke dni jeho účinnosti.

Soud I. stupně především řešil otázku, zda žalobci b) a c) byli legitimováni k podání žaloby podle části páté o.s.ř. Dovodil, že žalobci b) a c) nebyli oprávněni podat žaloby, a proto žaloby odmítl ve smyslu § 250g odst. 1 písm. d) o.s.ř. (srovnej výroky II. a III. napadeného rozsudku). Vyšel ze zjištění, že žalobci b) a c) nebyli účastníky řízení před správním orgánem a nebyli ke dni účinnosti zákona o půdě vlastníky dotčených pozemků. Rozhodnutí správního orgánu jim bylo zasláno pouze na vědomí, což pokládá za správné. Rozhodnutí pozemkového úřadu o restitučním nároku oprávněných osob se nedotýká práv či povinností osob odlišných od osoby povinné, i když třetí osoba tvrdí, že je vlastníkem nemovitosti (srovnej rozhodnutí NS ČR sp. zn. 28 Cdo 3707/2009). S odkazem na judikaturu také zmínil, že účelem restitučního řízení je vyřešení vztahu mezi osobou povinnou a osobou oprávněnou, a nikoliv mezi účastníky správního řízení na jedné straně a třetími osobami straně druhé, i když třetí osoby tvrdí, že byly vlastníky sporných nemovitostí. Event. duplicitní zápis vlastnictví v katastru lze řešit ve sporném řízení žalobou na určení vlastnictví podanou podle části třetí o.s.ř.

Ve vztahu k žalobě podané žalobcem a), se kterým správní orgán jednal jako s povinnou osobou dle zákona o půdě, vyšel soud I. stupně ze skutkových zjištění, která učinil pozemkový úřad. Původní pozemek dle PK parc. č. xxx v k.ú. Xxx byl vlastnictvím otce J. M., kterému byl v rozhodném období odňat bez poskytnutí náhrady. J. M. jako oprávněná osoba řádně a včas uplatnil svůj nárok nejen u příslušného pozemkového úřadu, ale i podle zákona č. 403/1990 Sb. u Ministerstva pro správu národního majetku a jeho privatizaci. Ministerstvo financí, které žádost řešilo, nárok vypořádalo jen ve vztahu k zastavěné části pozemku dle PK parc. č. xxx. Ministerstvo financí si již v době uplatnění nároku bylo vědomo toho, že část nároku není možné uspokojit podle zákona 403/1990 Sb., a že je třeba postupovat dle zákona o půdě. Ministerstvo financí upozornilo J. M. na tuto skutečnost a žádost J. M. o vydání nezastavěné části pozemku odložilo. Soud označil za neoprávněnou námitku žalobce a), že majetek, odňatý dle vládního nařízení č. 15/1959 Sb., nebylo možné vypořádat jinak, nežli podle zákona č. 403/1990 Sb. Z hlediska formálních náležitostí uplatnění restitučního nároku upozornil na judikaturu Ústavního soudu ČR.

Soud vzal za prokázané, že J. M. řádně uplatnil restituční nárok na předmětné pozemky podle zákona o půdě. Uvedl, že ze znaleckého posudku znalce Ing. Kroupy i z dopisů Ministerstva financí vyplynulo, že finanční náhrada byla J. M. poskytnuta pouze za zastavěnou část pozemku a zbytek zůstal nevypořádán. Proto soud dovodil, že bylo namístě, aby byly předmětné nezastavěné pozemky vydány J. M. jako oprávněnému podle zákona o půdě a zamítl žalobu podanou žalobcem a) jako povinnou osobou (srovnej výrok I. napadeného rozsudku). O náhradě nákladů řízení mezi žalobcem a) a účastníkem J.M. rozhodl podle § 142 odst. 1 o.s.ř. O náhradě nákladů řízení mezi žalobci b) a c) a účastníkem J.M. rozhodl podle § 146 odst. 3 o.s.ř. J. M. vznikly řízením před soudem I.stupně náklady za zastoupení advokátem za 9 úkonů po 3.100, Kč, 9x paušální náhrada hotových výdajů po 300,- Kč a náhrada za DPH, celkem náklady ve výši 49.368,- Kč. Soud uložil každému ze žalobců nahradit J. M. jednu třetinu těchto nákladů, tedy částku 16.456,- Kč (srovnej výroky IV., V. a VI. napadeného rozsudku). Výrokem VII. bylo rozhodnuto, že po právní moci

rozsudku bude žalobci c) navrácen soudní poplatek ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v.v.i, tj. původně žalobce c), se výslovně vzdal práva odvolání proti cit. rozsudku, který ve vztahu k němu nabyl právní moci (týká se výroku III., VI. a VII).

Proti výrokům I. a IV. tohoto rozsudku podal odvolání žalobce a) z důvodů uvedených v ust. § 205 odst. 2 písm. d), e) a g) o.s.ř. Namítal, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Upozornil, že podle obsahu správního spisu J. M. uplatnil restituční nárok podle zákona o půdě výzvou ze dne 29.11.1991, podáním došlým pozemkovému úřadu dne 5.12.1991, v řízení evidovaném pod č.j. PÚ 699/91, a to ohledně pozemků zapsaných v knihovni vložce PK č. 41 pro k.ú. Xxx, tedy pozemku dle PK parc. č. xxx a pozemku dle PK parc. č. xxx. Tehdejší právní zástupce J. M. formuloval podání doručené Magistrátu hl. m. Prahy – pozemkovému úřadu jako výzvu na přidělení náhradního pozemku podle § 11 odst. 2 zákona o půdě za zmíněné pozemky. Žádost byla odůvodněna skutečností, že otec J. M. jako vlastník v roce 1963 daroval předmětné pozemky státu za podmínek uvedených v zákoně o půdě. Ostatní nemovitosti byly J.M.. odňaty podle vládního nařízení č. 15/1959 Sb. a tato skutečnost byla i důvodem daru. Takto byl formulován nárok oprávněného podle zákona o půdě. Správní orgán posoudil toto podání jako výzvu k vydání věci podle zákona o půdě a zkoumal, zda vydání pozemků brání jejich zastavěnost a je odůvodněn nárok na vydání náhradních pozemků. Pozemkový úřad rozhodl ve věci rozhodnutím č.j. PÚ 699/91 ze dne 30.11.1995, které nabylo právní moci dne 9.1.1996. Ve výroku I. bylo určeno, že J. M. není vlastníkem zmíněných pozemků, protože po převzetí majetku státem byly zastavěny a nemohou být vydány. Byl shledán restituční důvod podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. h) zákona o půdě. Ve výroku II. rozhodnutí pozemkového úřadu bylo řešeno vypořádání pohledávek peněžních ústavů, zajištěných na státem převzatých nemovitostech. Žalobce a) se domnívá, že zmíněným rozhodnutím byl restituční nárok J. M. jako osoby oprávněné podle zákona o půdě zcela vypořádán. Dále uvedl, že stejný nárok jako před pozemkovým úřadem byl uplatněn formou žádosti o poskytnutí finanční náhrady podle zákona č. 87/1991 Sb. a J. M. byl dopisem Ministerstva financí ČR z 12.6.1992 upozorněn na vhodnost uplatnění nároku podle zákona o půdě. Žalobce a) má za to, že upozornění bylo bezpředmětné, protože J. M. restituční nárok podle zákona o půdě uplatnil již výzvou ze dne 29.11.1991, podáním došlým pozemkovému úřadu 5.12.1991, v řízení evidovaném pod sp. zn. PÚ 699/91. Finanční náhrada ve smyslu zákona č. 87/1991 Sb. nebyla J. M. přiznána, protože v řízení o přiznání náhrady podle tohoto restitučního předpisu nepokračoval. Okamžikem, kdy pozemkový úřad rozhodl o nároku J. M. podle zákona o půdě rozhodnutím č.j. PÚ 699/1991 tak, že J. M. není vlastníkem zmíněných pozemků pro jejich zastavěnost, požádal J. M. nikoli o finanční náhradu, ale o pozemky náhradní. Tento nárok byl Pozemkovým fondem ČR vypořádán vydáním náhradních pozemků, např. čtyřmi kupními smlouvami, podle kterých byl povolen vklad do katastru nemovitostí. Na základě těchto skutečností žalobce a) trval na tom, že o nároku oprávněného J. M. podle zákona o půdě bylo s konečnou platností rozhodnuto rozhodnutím pozemkového úřadu ze dne 13.8.1997 pod č.j. PÚ 699/91, a to k datu 13.8.1997, s následným vydáním náhradních pozemků. Působnost správního orgánu byla dána co do rozsahu a důvodu výzvou ze dne 5.12.1991. Nárokem na vydání pozemku parc. č. xxx, původem z knihovni vložky č. 9 pro k.ú. Xxx, se správní orgán v řízení vedeném pod sp. zn. PÚ 669/91 nezabýval, protože J. M. nárok na tento pozemek v tomto řízení neuplatnil, resp. nemohl uplatnit. Zmíněný pozemek s dalšími nemovitostmi zapsanými v knihovni vložce č. 9 a 10 pro k. ú. Xxx přešel na stát postupem podle vládního nařízení č. 15/1959 Sb. a J. M. na něj uplatnil restituční nárok podle zákona č. 403/1990 Sb.

u jednotlivých povinných osob a současně dnem 30.4.1991 uplatnil podle zákona č. 403/1990 Sb. nárok na finanční náhradu za zastavěné pozemky u Ministerstva pro správu národního majetku a jeho privatizaci. Nárok uplatněný podle zákona č. 403/1990 Sb. byl vypořádán jednotlivými povinnými osobami. Za majetek, který nebylo možné podle zákona č. 403/1990 Sb. vydat, byla J. M. poskytnuta peněžní náhrada, tj. za dům čp. xxx a pozemky v k. ú. Xxx (tedy za nemovitosti zapsané v knihovně vložce č. 9 pro k.ú. Xxx). Nárok J. M. uplatněný postupem podle zákona č. 403/1990 Sb. byl vypořádán jednotlivými povinnými osobami uzavřením dohod o vydání věci i Ministerstvem financí (poskytnutím finanční náhrady podle cit. zákona). Pozemkový úřad nebyl oprávněn rozhodovat o nemovitém majetku zapsaném v knihovně vložce č. 9 a 10 pro k. ú. Xxx, který přešel na stát rozhodnutím podle vládního nařízení 15/1959 Sb. na základě rozhodnutí FO ONV Praha 9 z 12.3.1963. Poté, kdy rozhodnutí nabylo právní moci, byla dána věcná působnost zákona č. 403/1990 Sb. Odvolatel zastává názor, že dotčeným rozhodnutím pozemkového úřadu ze dne 21.6.2012 č.j. PÚ 699/91 byl porušen zákon. Rozhodnutím došlo k vypořádání nároku, který nebyl v zákonných lhůtách ve správním řízení uplatněn a nesplňoval podmínky vydání podle zákona o půdě. Při uplatnění nároku podle zákona č. 403/1990 Sb. a podle zákona o půdě nedošlo ke kolizi nároků, protože každý ze zákonů stanoví samostatný okruh důvodů, kdy lze v režimu toho kterého zákona restituční nárok uplatnit a jakým způsobem. Dotčeným správním rozhodnutím bylo rozhodnuto o nároku, který byl uplatněn podle zákona č. 403/1990 Sb. Nároky J. M. byly vypořádány duplicitně. Z těchto důvodů žalobce a) navrhol, aby byl napadený rozsudek zrušen, resp. změněn a bylo rozhodnuto ve smyslu žalobního návrhu.

Proti výrokům I., II. a V. napadeného rozsudku podal odvolání žalobce b) z důvodů uvedených v ust. § 205 odst. 2 písm. e) a g) o.s.ř., s tím, že nesouhlasí se skutkovými ani právními závěry soudu I. stupně. Uvedl, že soud založil svoji úvahu o nedostatku jeho aktivní legitimace na skutečnosti, že v průběhu restitučního řízení došlo k převodu vlastnictví k nemovitostem na třetí osobu, za níž je považován právě žalobce b). Podle názoru žalobce b) však taková skutečnost nebyla v řízení prokázána. Smlouvou o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu ze dne 4.11.2008, na jejímž podkladě došlo ke změně zápisu v katastru nemovitostí ve prospěch žalobce b), nedošlo ke změně vlastníka, ale pouze ke změně příslušnosti hospodařit s tímto majetkem. Vlastníkem nemovitostí zůstala Česká republika. Žalobce b) se tímto smluvním převodem stal právním nástupcem povinné osoby, a nikoli třetí osobou, která v restitučním řízení tvrdí, že je vlastníkem sporných nemovitostí a svého vlastnického práva se domáhá žalobou podanou podle části třetí o.s.ř. Soud dospěl k nesprávnému závěru ohledně nedostatku aktivní legitimace žalobce b) k podání žaloby dle ust. § 244 a násl. o.s.ř. Rozhodnutí, na která soud odkazuje, nejsou příléhavá, neboť v každém z nich se předpokládá převod vlastnického práva k nemovitostem v průběhu správního řízení na třetí osobu. Změna subjektu, který zastupuje stát v řízení podle části páté o.s.ř., není zakázána ustanovením § 5 odst. 3 zákona o půdě, jímž se povinné osobě zakazuje převádět nemovitosti do vlastnictví třetích osob. Žalobce b) také nesouhlasí se skutkovým závěrem soudu I. stupně v tom smyslu, že J. M. uplatnil řádně a včas restituční nárok k původnímu pozemku dle PK parc. č. xxx v k. ú. Xxx. J. M. uplatnil restituční nárok k tomuto pozemku podle zákona č. 403/1990 Sb., protože vlastnictví na stát k této pozemkové parcele přešlo podle vládního nařízení č. 15/1959 Sb. Podle tohoto restitučního zákona byl J. M. odškodněn a byla mu příslušným ministerstvem poskytnuta náhrada. Tyto skutečnosti byly v řízení prokázány a nebyly mezi účastníky sporné. Sporné bylo pouze tvrzení účastníka, že podle zákona č. 403/1990 Sb. nebyl odškodněn v dostatečné výši, když pro výpočet náhrady nebyla použita správná výměra pozemku. Z tohoto důvodu pak požádal pozemkový úřad, aby rozhodl o zbylé výměře pozemku podle zákona o půdě. Z výzvy k vydání nemovitostí

podle zákona o půdě, adresované pozemkovému úřadu, vyplývá, o jaké nemovitosti účastník žádal. Jednalo se o pozemky obsažené v knihovní vložce č. 41 pro k. ú. Xxx, a nikoli o nemovitosti obsažené v knihovní vložce č. 9 pro k. ú. Xxx, jejíž součástí byla i pozemková parcela č. xxx. V tomto smyslu nebyla výzva podle zákona o půdě v zákonem stanovené lhůtě doplněna. Z korespondence mezi Ministerstvem financí a pozemkovým úřadem vyplynulo, že J. M. byl podle zákona č. 403/1990 Sb. beze zbytku odškodněn, resp. nebyl prokázán opak (vzhledem k opakovaným prohlášením Ministerstva financí). Odkázalo-li Ministerstvo financí J. M. s jeho nárokem na příslušný pozemkový úřad, pak se jednalo o uplatnění jiného restitučního nároku, a to podle zákona č. 87/1991 Sb., s nímž se účastník obrátil na ministerstvo. J. M. požadoval vydání pozemků obsažených v knihovní vložce č. 41 pro k.ú. Xxx. Vzhledem k tomu, že se jednalo o pozemky zemědělského charakteru, odkázalo ministerstvo J. M. s tímto nárokem na pozemkový úřad. O tomto nároku pozemkový úřad rozhodl pravomocným rozhodnutím podle zákona o půdě. Doporučení Ministerstva financí se tedy netýkalo pozemkové parcely dle PK parc. č. xxx, obsažené v knihovní vložce č. 9 pro k.ú. Xxx, jak mylně vyložil soud I. stupně, nýbrž pozemků obsažených v knihovní vložce č. 41 pro k.ú. Xxx. Podal-li J. M. odvolání proti výroku II. rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy – pozemkového úřadu ze dne 30.11.1995, č.j. PÚ 699/91, tj. proti povinnosti uhradit pohledávky peněžních ústavů zajištěné na řešených nemovitostech, s tvrzením, že zmíněné pohledávky byly zajištěny zástavním právem také na nemovitostech zapsaných v knihovních vložkách č. 9 a 10 pro k. ú. Xxx, a tyto nemovitosti byly řešeny podle zákona č. 403/1990 Sb., jedná se o prohlášení účastníka o uplatnění nároku na vydání mimo jiné předmětného pozemku výlučně podle zákona č. 403/1990 Sb. Žalobce b) trval na tom, že J. M. uplatnil restituční nárok na předmětný pozemek podle zákona č. 403/1990 Sb., a nikoli podle zákona o půdě, resp. nebylo prokázáno, že by účastník řízení duplicitně uplatnil restituční nárok na vydání předmětného pozemku i podle jiného restitučního předpisu v době, kdy restituční řízení o vydání tohoto pozemku, popř. o poskytnutí náhrady, probíhalo na základě výzvy uplatněné podle zákona č. 403/1990 Sb. Pozemkový úřad nebyl oprávněn rozhodovat o vydání části nemovitosti podle zákona o půdě. Měl-li J. M. za to, že nebyl podle restitučního předpisu, podle kterého o vydání nemovitostí původně požádal, dostatečně odškodněn, měl se řádně a včas v zákonem stanovených lhůtách domáhat svého práva na plnění. Takto však nepostupoval a namísto toho po 15-ti letech po pravomocném ukončení řízení před pozemkovým úřadem, kde se rozhodovalo o nemovitostech v knihovní vložce č. 41 pro k.ú. Xxx, inicioval svým návrhem jeho „pokračování“. Správní orgán v již pravomocně skončeném řízení na základě tohoto návrhu pokračoval a vydal nezákonné rozhodnutí. Přestože bylo ve správním řízení a následně před soudem I. stupně zjištěno, že na předmětné pozemkové parcele vázla pohledávka peněžních ústavů zajištěná zástavním právem, nebyla účastníku řízení jako oprávněné osobě uložena povinnost uhradit tuto pohledávku. Napadený rozsudek je ze všech těchto důvodů nesprávný. Proto žalobce b) navrhoval, aby byl napadený rozsudek změněn tak, že se jím podaná žaloba neodmítá a žalobě se vyhovuje. Požadoval také, aby mu bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Účastník J. M. k odvolání žalobce a) uvedl, že odvolání je nedůvodné a navrhoval, aby byl napadený rozsudek jako věcně správný potvrzen. Požadoval, aby mu bylo přiznáno právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Podle jeho názoru je rozhodnutí řádně zdůvodněno a je přezkoumatelné. Upozornil, že žalobce a) ve své žalobě požadoval, aby byl výrok I. dotčeného rozhodnutí pozemkového úřadu zrušen. Soud v řízení podle části páté o.s.ř. tak nemůže rozhodnout. Soud správní rozhodnutí nepřezkoumává, ale rozhoduje o věci vyplývající ze soukromého práva, o které již rozhodl správní orgán. Žalobce a) sice jako alternativu navrhuje, aby byl rozsudek změněn, avšak v této souvislosti neuvádí, jak má

odvolací soud rozhodnout. Nelze proto vyloučit, že žalobce a) setrvává i na svém návrhu, aby bylo správní rozhodnutí zrušeno. Skutečným meritem odvolání žalobce a) je otázka, zda se J. M. má stát vlastníkem označeného pozemku v k.ú. Xxx. Žalobce a) polemizuje se soudem I. stupně a tvrdí, že J. M. neuplatnil nárok na vydání předmětného pozemku, který původně vlastnil jeho otec. Soud I. stupně provedl důkaz žádostí z 30.4.1991 a z 29.11.1991 a v souladu s konstantní judikaturou dovodil, že nárok na vydání předmětného pozemku byl řádně a včas uplatněn. Nárok podle zákona o půdě byl uplatněn u tehdy příslušného pozemkového úřadu (Magistrátu hl. m. Prahy, pozemkového úřadu), který s žadatelem komunikoval. Skutečnost, že o předmětném pozemku správní orgán původně nerozhodl, nemá žádný význam pro meritorní rozhodnutí v této věci, když nárok na vydání předmětného pozemku byl řádně a včas uplatněn. Nečinnost správního orgánu nemůže jít k tíži účastníka. Není také významné, zda oprávněná osoba pokračovala či nepokračovala v restitučním řízení, resp. kdy a s jakou intenzitou se domáhala dokončení své restituční věci. Soud I. stupně po provedeném dokazování vyšel správně ze zjištění, že předmětný pozemek jako součást původního pozemku dle PK parc. č. xxx v k. ú. Xxx byl odňat právnímu předchůdci J. M. postupem podle ust. § 5 vládního nařízení č. 15/1959 Sb., s tím, že náhrada za odnětí vlastnického práva nebyla vyplacena. Z obsahu znaleckého posudku Ing. Jana Kroupy a ze sdělení Ministerstva financí ČR z 22.12.2011 bylo zjištěno, že právnímu předchůdci J. M. byla vyplacena finanční náhrada pouze za zastavěnou (a proto nevydatelnou) část původního pozemku dle PK parc. č. xxx, a nikoliv též za nezastavěnou část pozemku. Žalobce a) nedůvodně namítá, že správní orgán vypořádal celý restituční nárok. Rovněž bylo správně zjištěno, že pozemek je nezastavěný a J. M. náleží vlastnické právo k tomuto pozemku. Proto soud správně žalobu podanou žalobcem a) zamítl, protože žalobce a) byl na rozdíl od žalobců b) a c) v právním postavení povinné osoby dle zákona o půdě.

Účastník J. M. k odvolání žalobce b) uvedl, že je nedůvodné. Navrhoval, aby byl napadený rozsudek ve výroku II. potvrzen a bylo mu přiznáno právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Upozornil, že žalobce b) nebyl účastníkem řízení před pozemkovým úřadem a to proto, že nebyl ve smyslu ze zákona o půdě povinnou osobou. Povinnou osobou podle zákona o půdě není osoba, která to o sobě prohlásí tak, jako žalobce b), nebo osoba, která nabyla právo k pozemku, který je předmětem restitučního řízení podle zákona o půdě, po datu účinnosti zákona o půdě. Pouze osoba, která měla právo k pozemku k tomuto datu, je povinnou osobou a účastníkem správního restitučního řízení. Osoba, jejíž práva nebyla správním rozhodnutím dotčena, není oprávněna k podání žaloby podle části páté o.s.ř. Jinak účastník odkázal na své vyjádření k odvolání žalobce a).

Městský soud v Praze přezkoumal odvoláními napadené výroky I. a II. rozsudku soudu I. stupně a na nich závislé nákladové výroky IV. a V. podle zákona č. 99/1963 Sb. (občanský soudní řád) ve znění účinném před 1.1.2014, protože řízení bylo zahájeno před dnem nabytí účinnosti novely občanského soudního řádu, provedené zákonem č. 293/2013 Sb., tj. před 1.1.2014 (Čl. II. bod 2. Zákona č. 293/2013 Sb., § 212 o.s.ř. ve znění před novelou). K projednání odvolání nařídil ústní jednání (§ 214 odst. 1 o.s.ř.). Při jednání před odvolacím soudem přítomní účastníci, resp. jejich zástupci, setrvali na svých stanoviscích.

Žalobce b) ve svém odvolání trvá na tom, že je osobou oprávněnou k podání žaloby ve smyslu § 246 odst. 1 o.s.ř., protože rozhodnutím správního orgánu byla dotčena jeho práva.

Podle cit. § 246 odst. 1 o.s.ř. k návrhu je oprávněn ten, kdo tvrdí, že byl dotčen na svých právech rozhodnutím správního orgánu, kterým byla jeho práva nebo povinnosti založena, změněna, zrušena, určena nebo zamítnuta. Tento návrh se nazývá žalobou.

Podle § 250a odst. 1 o.s.ř. účastníky řízení jsou žalobce a ti, kdo byli účastníky řízení před správním orgánem.

Ve smyslu § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (zákon o půdě), v platném znění o vlastnictví oprávněné osoby k nemovitosti rozhoduje pozemkový úřad. Podle § 9 odst. 8 zákona o půdě v platném znění účastníky řízení jsou oprávněná osoba, která uplatnila nárok na vydání nemovitosti u pozemkového úřadu a povinná osoba.

Z ustanovení § 246 odst. 1 o.s.ř. vyplývá, že nestačí pouze pouhé tvrzení žalující osoby spočívající v tom, že rozhodnutím správního orgánu byla dotčena její práva, ale tímto rozhodnutím musela být práva (povinnosti) této osoby přímo založena, změněna, zrušena, určena nebo zamítnuta. K tomu ale v tomto případě nedošlo.

Pozemkový úřad v dané právní věci rozhodoval v řízení, které bylo vedeno na základě § 9 odst. 4 zákona o půdě. Podle judikatury Nejvyššího soudu ČR se rozhodnutí pozemkového úřadu o restituci pozemku přímo nedotýká práv či povinností osoby odlišné od osoby povinné podle restitučních právních předpisů, i když tato osoba tvrdí, že je vlastníkem dotčené nemovitosti. Oprávnění takové osoby podat žalobu by připadalo v úvahu pouze tehdy, bylo-li by prokázáno, že byla vlastnící předmětného pozemku již ke dni účinnosti zákona o půdě. K tomu srovnej rozhodnutí NS ČR sp. zn. 28Cdo 836/2010 a sp. zn. 28Cdo 3302/2014. Zákon o půdě, který je ve vztahu ke správnímu řádu předpisem speciálním, opravil výslovně v § 9 odst. 8 okruh účastníků restitučního řízení dle zákona o půdě a takto byl okruh účastníků řízení oproti správnímu řádu zúžen na osobu oprávněnou a osobu povinnou (dříve též Pozemkový fond ČR). V postavení povinné osoby může tedy vystupovat pouze ten, kdo je povinnou osobou ve smyslu ust. § 5 odst. 1 zákona o půdě. Podle cit. zák. ustanovení jsou povinnými osobami stát nebo právnické osoby, které ke dni účinnosti tohoto zákona držely nemovitost, přičemž takovými osobami se míní právnické osoby, které měly ke dni účinnosti zákona o půdě k nemovitosti ve vlastnictví státu právo hospodaření nebo právo trvalého užívání, a u ostatních nemovitostí jejich vlastníci. Jak bylo prokázáno, ke dni účinnosti zákona o půdě předmětný pozemek vlastnil stát a právo hospodaření měl žalobce a). Proto pouze žalobce a) byl povinnou osobou ve smyslu zákona o půdě. Protože žalobce b) neměl v předmětné restituční věci postavení povinné osoby, správně nebyl účastníkem řízení před pozemkovým úřadem. Okruh účastníků řízení tak, jak je vymezen zákonem o půdě, je závazný nejen pro pozemkový úřad, ale i pro soud, který v řízení dle části páté o.s.ř. na základě podané žaloby posuzuje, zda pozemkový úřad o uplatněném restitučním nároku rozhodl správně. Věc rozhodnutá pozemkovým úřadem, který ve správním řízení jednal se všemi osobami, jejichž postavení ve věci odpovídá okruhu účastnictví vymezenému v § 9 odst. 8 zákona o půdě, nemůže být znovu řešena soudem na základě žaloby podané osobou, která nespadá do tohoto okruhu účastníků, tj. na základě žaloby podané žalobcem b). Se zřetelem ke zjištění, že soud I. stupně rozhodl správně, když žalobu podanou žalobcem b) odmítl (§ 250g odst. 1 písm. b) o.s.ř.), byl napadený rozsudek ve výroku II. jako věcně správný potvrzen (§ 219 o.s.ř.). Srovnej výrok II. tohoto rozsudku.

Ve vztahu k výroku I. napadeného rozsudku, jímž bylo rozhodnuto o žalobě podané žalobcem a) jako povinnou osobou podle zákona o půdě, zůstala spornou otázka, zda byl

restituční nárok podle zákona o půdě uplatněn řádně a včas a zda jsou ve smyslu zákona o půdě dány podmínky pro to, aby byl požadovaný pozemek vydán oprávněnému. Výrok I. se vůbec netýkal žalobce b), který nebyl povinnou osobou dle zákona o půdě (srovnej výklad shora).

Pokud jde o včasné a řádné uplatnění výzvy k vydání nemovitostí, je namístě upozornit, že těmito otázkami se zabýval Ústavní soud ČR v nálezu IV. ÚS 575/03 a přijal závěr, že podle zákona o půdě byl nárok na restituci řádně uplatněn, byla-li podána výzva u pozemkového úřadu. V tomto řízení byl proveden důkaz žádostí J. M., resp. jeho tehdejšího právního zástupce, ze dne 29.11.1991, v níž J. M. uplatnil restituční nárok podle zákona o půdě. Uvedl, že jeho otec byl vlastníkem nemovitostí v k.ú. Xxx, zapsaných v pozemkové knize č. knihovní vložky 41. Dále v podání ze dne 29.11.1991 zmínil, že nemovitosti byly darovány za podmínek, které opravňují k žádosti podle zákona o půdě, a že „další nemovitosti v k.ú. Xxx byly panu J.M.. odňaty podle vládního nařízení č. 15/1959 Sb.“ Ve zmíněné výzvě byl tedy uplatněn restituční nárok i ve vztahu k dalším nemovitostem, které byly právnímu předchůdci J. M. odňaty podle vládního nařízení č. 15/1959 Sb., což se vztahuje k předmětnému pozemku, který vznikl oddělením z původního pozemku dle PK parc. č. xxx v k.ú. Xxx. Ve shora zmíněném nálezu poukázal Ústavní soud i na to, že v zákoně o půdě nebyly stanoveny žádné formální ani obsahové náležitosti výzvy a výzvu je nezbytné ve smyslu § 19 odst. 2 správního řádu posuzovat podle obsahu. V tomto případě z obsahu výzvy vyplývá, jakých nemovitostí se výzva týká. Výzva byla správně adresována pozemkovému úřadu, tj. „Magistrátnímu úřadu hl. m. Prahy, pozemkovému úřadu“. Adresát výzvy převzal dne 5.12.1991. Námitky žalobce ohledně výzvy k vydání předmětné nemovitosti jsou bezpředmětné.

Vzhledem k tomu, že o restitučním nároku žalobce bylo rozhodováno i podle zákona č. 403/1990 Sb., a takto uplatněný restituční nárok nebyl zcela uspokojen, nelze oprávněnému odpírat právo, aby dosud nevyřízená část restitučního nároku byla řešena dle jiného restitučního předpisu. V roce 1991, kdy byl restituční nárok uplatněn, bylo obtížné rozlišovat, zda požadovaný majetek má zemědělský charakter či nikoli. Je namístě, aby ve výsledku J. M. jako oprávněný obdržel vše, co odpovídá jeho nároku uplatněnému podle zákona o půdě. Z tohoto hlediska je namístě respektovat legitimní očekávání oprávněného. Je třeba připomenout, že v restitučním řízení je nezbytné přihlížet především k zájmu restituenta, protože restituční nároky jsou podle judikatury přednostní (srovnej zejm. nález Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 6/01).

Vzhledem k tomu, že oprávněný uplatnil restituční nárok podle zákona o půdě řádně a včas a je naplněn restituční titul podle § 6 odst. 1 písm. o) cit. zák., je nezbytné řešit otázku, zda vydání požadovaného pozemku nebrání překážky uvedené v § 11 odst. 1 zákona o půdě. Touto otázkou se však soud I. stupně vůbec nezabýval. Přitom podle ortofotomapy na vydávaném pozemku se zčásti nachází parkoviště. Není vyloučeno, že parkoviště je součástí místní komunikace. Stavba místní komunikace by mohla představovat překážku zabraňující restituentovi plně realizovat jeho vlastnické právo a užívat vydaný pozemek způsobem odpovídajícím účelu restitucí (srovnej preambuli a § 1 zákona o půdě) a stát se okolností vylučující vydání dotčeného pozemku. K tomu srovnej závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 5045/2015-263 a nálezy Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 581/14 a sp. zn. II. ÚS 536/14). Proto byl zrušen výrok I. napadeného rozsudku a na něm závislý nákladový výrok IV. a věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení (§ 221 odst. 1 o.s.ř.). Srovnej výrok I. tohoto rozsudku. Bude-li zjištěno, že parkoviště umístěné na části řešeného pozemku je překážkou vydání ve smyslu § 11 odst. 1 zákona

o půdě, bude třeba tuto část oddělit geometrickým plánem a oprávněnému vydat zbývající část pozemku.

Ve vztahu k žalobci b) se řízení končí, a proto je nezbytné, aby bylo konečným způsobem rozhodnuto o náhradě nákladů řízení mezi žalobcem b) a účastníkem J.M.. Žaloba podaná žalobcem b) byla odmítnuta, a proto žalobce b) je povinen nahradit účastníku J. M. náklady řízení (§ 146 odst. 3 o.s.ř.). Účastníku J. M. vznikly náklady ze zastoupení advokátem za 9 úkonů po 3.100,- Kč (27.900,- Kč), 9 x paušální náhrada nákladů po 300,- Kč (2.700,- Kč) a náhrada za daň z přidané hodnoty 21% ve výši 6.426,- Kč, celkem náklady ve výši 37.026,- Kč. Na základě správné úvahy soudu I. stupně je namístě, aby každý ze tří žalobců uhradil jednu třetinu těchto nákladů. Tomu u každého odpovídá částka 12.342,- Kč, a nikoli částka 16.456,- Kč. Proto byl výrok V. změněn, jak ve výroku III. tohoto rozsudku uvedeno (§ 220 o.s.ř.).

Výroky III., VI. a VII. zůstaly nedotčeny (nabyly samostatně právní moci). Srovnej výrok IV. tohoto rozsudku.

Odvolacího řízení se účastnili žalobci a) a b), kteří nebyli úspěšní, a proto jsou povinni zaplatit úspěšnému účastníku J. M. náklady odvolacího řízení (§ 142 odst. 1, § 224 odst. 1, § 245 o.s.ř.). Za odvolací řízení přísluší zástupci účastníka J. M. odměna za dva úkony po 3.100,- Kč (6.200,- Kč), 2x paušální náhrada nákladů 300,- Kč (600,- Kč) a náhrada za DPH ve výši 21% (1.428,- Kč) = 8.228,- Kč. Řízení se končí ve vztahu k žalobci b), který je povinen nahradit účastníku J. M. jednu polovinu těchto nákladů, tj. 4.114,- Kč. Srovnej výrok V. tohoto rozsudku.

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu I. stupně za podmínek uvedených v § 237 o.s.ř. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o.s.ř.).

V Praze dne 29.5.2017

JUDr. Ladislav M u z i k á ř , v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení

J.